

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

IZVEŠTAJA REVIZIJE GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA OPŠTINE KAČANIK ZA 2021. GODINU

Priština, Jun 2022.

SADRŽAJ IZVEŠTAJA

- 1 Mišljenje revizije
- 2 Nalazi i preporuke
- 3 Sažeta informacija o planiranju i izvršenju budžeta
- 4 Napredak u sprovođenju preporuka

Dodatak I: Pismo potvrde/ Tabela za komentare BO-a u vezi sa revizorskim izveštajem

Dodatak II: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR i drugih delova Godišnjeg Izveštaja

1 Mišljenje Revizije

Završili smo reviziju finansijskih izveštaja opštine Kačanik za godinu koja se završava 31. decembra 2021. godine, u skladu sa Zakonom o Nacionalnoj Kancelariji Revizije Republike Kosova i Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Revizija je izvršena prvenstveno kako bi nam omogućila da izrazimo mišljenje o finansijskim izveštajima i zaključak o usaglašenosti sa nadležnim organima.¹

Kvalifikovano mišljenje o godišnjim finansijskim izveštajima

Završili smo reviziju godišnjih finansijskih izveštaja opštine Kačanik (OK), koji sadrže izveštaj o primanjima i uplatama u gotovini, izveštaj o izvršenju budžeta i beleške objašnjenja o finansijskim izveštajima, uključujući rezime značajnih računovodstvenih politika i ostale izveštaje², za godinu koja se završila 31. decembra 2021.

Prema našem mišljenju, zbog značaja pitanja opisanih u paragrafu Osnova za Kvalifikovano mišljenje, Godišnji finansijski izveštaji opštine Kačanik, ne predstavljaju istinitu i realnu sliku u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor, prema računovodstvu zasnovanom na gotovini.

Osnova za kvalifikovano mišljenje

- C1 Potencijalne obaveze predstavljene u članu 18 godišnjeg finansijskog izveštaja (GFI) su potcenjene za 414,546€;
- A1 Opština je pogrešno klasificirala troškove po ekonomskim kategorijama u iznosu od 104,879 €; I
- A2 Kapitalna sredstva prikazana u članu 19.3.1 u GFI -u su precenjena za 101,407€.

Opširnije pogledajte potpoglavlje 2.1 Pitanja koja utiču na mišljenje revizije

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. U skladu sa ONISA-P-10, MSVIR 130, Etički kodeks NKR-a kao i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFI budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od revidiranog subjekta. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i prikladni za osiguranje osnovu za mišljenje.

Zaključak o usklađenosti

Izvršili smo reviziju da li su naknadni procesi i transakcije u skladu sa utvrđenim revizorskim kriterijumima koji proizilaze iz zakona koji se primenjuje na subjekt revizije u

kontekstu korišćenja finansijskih sredstava.

Po našem mišljenju, pored uticaja pitanja opisanih u odeljku Osnova za zaključak o usaglašenosti, izvršene transakcije u procesu izvršenja budžeta Opština Kačanik su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa utvrđenim kriterijumima revizije koji proizilaze iz zakonodavstvo koje se primenjuje na subjekt revizije u kontekstu korišćenja finansijskih sredstava.

Osnova za Zaključak

A3 Opština u dva javna okvirna ugovora u vezi sa jediničnom cenom ih je prekoračila u iznosu od 153,195 €;

A4 Opština je u četiri slučaja izdala tendersku dokumentaciju bez izrade projekta izvođenja; i

C2 Opština nije uspela da pregleda (verifikuje) 20% imovine.

Opširnije pogledajte potpoglavlje 2.2 Pitanja koja utiču na zaključak o usklađenosti

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. U skladu sa ONISA-P-10, MSVIR 130, Etički kodeks NKR-a kao i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFI budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od revidiranog subjekta. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i prikladni za osiguranje osnovu za zaključak.

Odgovornosti Menadžmenta i upravnih organa o godišnjim finansijskim izveštajima

Predsednik Opštine odgovoran je za pripremu i realnu prezentaciju finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva u Javnom Sektoru - Finansijsko Izveštavanje zasnovano na Računovodstvu Gotovine. Takođe, Predsednik Opštine odgovoran je za uspostavljanje unutrašnjih kontrola, za koje utvrdi da su neophodne kako bi se omogućilo sastavljanje finansijskih izveštaja, bez pogrešnog prikazivanja materijalnih izveštaja izazvanih bilo prevarom ili greškom. To uključuje ispunjavanje zahteva koji proizilaze iz Zakona br. 03/L-048 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornosti (sa dopunama i izmenama) i Uredba br. 01/2017 o Godišnjem Finansijskom Izveštavanju Budžetskih Organizacija.

Predsednik Opštine je odgovoran za obezbeđivanje nadzora nad postupkom finansijskog izveštavanja Opštine Kačanik.

Odgovornosti Menadžmenta o Usklađenosti

Menadžment opštine Kačanik je takođe odgovoran za korišćenje finansijskih sredstava

opštine Kačanik u skladu sa Zakonom o upravljanju javnim finansijama i odgovornošću i svim ostalim važećim pravilima i propisima.³

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju GFI

Naši ciljevi su da pružimo razumno uverenje da finansijski izveštaji u celini ne sadrže materijalno značajne pogreške, bilo zbog prevare ili greške, i da izdajemo/izradimo revizorski izveštaj koji uključuje naše mišljenje. Razumna sigurnost je visoki stepen sigurnosti međutim ne garantuje da će revizija koja se vrši u skladu sa MSVIR uvek identifikovati materijalno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti usled prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, pojedinačno ili u grupi, razumno očekuje da utiču u ekonomskim odlukama korisnika koje se donose na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

Naš cilj je takođe da izrazimo revizorsko mišljenje o usklađenosti relevantnih vlasti Opštine Kačanik sa svim primenljivim politikama Opštine Kačanik, pravilima i propisima u vezi sa korišćenjem finansijskih resursa revidiranog subjekta.

Kao deo revizije u skladu sa Zakonom o NKR i ISSAI, vršimo profesionalnu presudu i održavamo profesionalni skepticizam tokom cele revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procenimo rizike od materijalno značajnih pogrešnih prikazivanja finansijskih izveštaja, bilo zbog prevare ili greške, izradimo i izvršimo revizorske postupke koji odgovaraju na te rizike, i pribavimo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da obezbedimo osnovu za naše mišljenje. Rizik od ne otkrivanja materijalno značajnih pogrešnih navoda koji nastaju kao rezultat prevare veći je od onog koji je rezultat greške, jer prevara može uključivati manipulaciju, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje unutrašnjih kontrola.
- Identifikujemo i procenimo rizike neusklađenosti sa vlastima, bilo zbog prevare ili greške, izradimo i izvršimo revizorske postupke koji su odgovorni za te rizike, i pribavimo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da pruže osnovu za naš zaključak o usklađenosti sa vlastima. Rizik od ne otkrivanja materijalno značajnih pogrešnih navoda koji nastaju kao rezultat prevare veći je od onog koji je rezultat greške, jer prevara može uključivati manipulaciju, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje unutrašnjih kontrola.
- Osiguramo da razumemo unutrašnju kontrolu relevantnu za reviziju, radi izrade revizorskih postupaka koji su prikladni, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efektivnosti interne kontrole Opštine Kačanik.
- Procenimo prikladnost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procena i povezanih otkrivanja izvršene od strane menadžmenta.
- Procenimo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izveštaja, uključujući

obelodanjivanja, da bi se osigurali da finansijski izveštaji prikazuju transakcije i osnovne događaje realno i tačno.

Između ostalog, komuniciramo sa menadžmentom i odgovornima za upravljanje, i u vezi sa obimom i vremenom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje identifikujemo tokom revizije.

Od pitanja koja su preneti menadžmentu, identifikujemo ona pitanja koja su bila najrelevantnija u reviziji finansijskih izveštaja tekućeg perioda i koja se smatraju ključnim revizorskim pitanjima. Izveštaj revizije objavljuje se na veb stranici NKR-a, sa izuzetkom informacija koje su klasifikovane kao osetljive ili zbog drugih zakonskih i administrativnih zabrana, u skladu sa važećim zakonodavstvom.

2 Nalazi i preporuke

Tokom revizije primetili smo oblasti gde su potrebna moguća poboljšanja, oko finansijskog upravljanja i kontrole. Očigledne slabosti su uočene u važnim finansijskim oblastima kao što su: prekoračenje javnih okvirnih ugovora, nedostatak izvršnih projekata, netačna prezentacija potencijalnih obaveza, pogrešna klasifikacija troškova, slabosti u registraciji imovine. Takođe, proces izveštavanja u opštini je praćen nedostacima, što je uočeno posebno u slučaju izrade godišnjeg finansijskog izveštaja (GFI). GFI opštine pripremljen 31.01.2022 za godinu završenu 31.12.2021, nije u skladu sa Finansijskim pravilom br. 01/2017. Izveštaj je bio netačan. Nakon revizorskih sugestija, GFI je ispravljen i dostavljen GAS-u i pitanja koja smo mi pokrenuli su ispravljena, osim pitanja tačnog izveštavanja o potencijalnim obavezama i pogrešne klasifikacije troškova koji su uticali na kvalifikaciju mišljenja revizije.

Nalazi i preporuke imaju za cilj da urade potrebnu korekciju finansijske informacije predstavljene u finansijskim izveštajima, uključujući obelodanjivanje u obliku beleška sa objašnjenjima i poboljšati unutrašnje kontrole u vezi sa finansijskim izveštavanjem i usklađenošću sa autoritetima u vezi sa upravljanjem sredstvima javnog sektora. Pratićemo (razmotriti) ove preporuke tokom revizije naredne godine.

Ovaj izveštaj je rezultirao sa sedam (7) preporuka, od kojih je (4) novih preporuka, jedna (1) je ponovljena i dve (2) delimično ponovljene.

Dok za status preporuka iz prethodne godine i nivo njihovog sprovođenja, vidi poglavlje 4.

2.1 Pitanja koja utiču na mišljenje revizije

Pitanje A1 - Pogrešna klasifikacija rashoda u ekonomskim kategorijama

Nalaz Administrativno uputstvo MF-br.04/2019 o definisanju kapitalnih projekata i klasifikaciji troškova kapitalnih projekata predviđa da „Datum kada je imovina prvi put spremna za upotrebu i može da se koristi kako je predviđeno je datum puštanja u rad (tehnički prijem) imovine. Od ovog datuma, operativni troškovi, troškovi popravke i održavanja smatraju se tekućim troškovima.” Takođe, član 18, stav 3 Finansijskog pravila br., definisanog Administrativnim uputstvom za računovodstveni plan. Plan računa Trezora definiše relevantne kodove i kategorije troškova koje BO treba da primenjuju”.

Opština je pogrešno klasificirala troškove po ekonomskim kategorijama u iznosu od 104,879 €. Od ove vrednosti:

- iz kategorije kapitalne investicije uplaćeno je 87.562 €, za tehničko održavanje opštinskih zgrada i popravku školskih objekata, koji se prema Uputstvu smatraju robom i uslugama;

- iz kategorije roba i usluga u iznosu od 15.637€, plaćenih od strane Trezora po rešenju o izvršenju za eksproprijaciju zemljišta, ovi troškovi spadaju u kategoriju kapitalnih investicija; i

- iz kategorije roba i usluga isplaćeno je 1.680 €, za plate nastavnika angažovanih tokom pandemije Covid-19.

Do njih je došlo zbog lošeg planiranja budžeta i nedostatka sredstava u adekvatnim kategorijama.

Uticaj Izvršene isplate iz neadekvatne kategorije dovode do prikazivanja netačnih unosa u finansijskim izveštajima opštine, gde podaci za kategoriju rashoda nisu tačni i kao takvi daju pogrešne informacije korisnicima GFI.

Preporuka A1 Predsednik mora da obezbedi da se preduzmu sve neophodne radnje kako bi se rashodi planirali u odgovarajućim budžetskim izdvajanjima ili sredstva preraspodelila kako bi se plaćanje i evidentiranje rashoda izvršilo prema odgovarajućim ekonomskim kodovima.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Ne Slažu se).
Opširnije vidi Dodatak I.

Pitanje A2 - Netačne registracije kapitalnih imovina

Nalaz Uredba MF-br. 02/2013 o upravljanju nefinansijskom imovinom u budžetskim organizacijama, članom 6 stav 1 propisuje je da „Svaka budžetska organizacija mora da kreira i ažurira registar nefinansijske imovine kojom upravlja. Registar se mora voditi posebno za svaka imovina iu zbirnom obliku prema kategorijama klasifikovanim prema kontnom planu "takođe, članom 6 stav 3 propisano je da" Kapitalna imovina mora biti registrovana u ISUFK dok ne kapitalna imovina i zalihe moraju biti registrovani u sistemu "e- sredstva”.

Kapitalna imovina prikazana u članu 19.3.1 u GFI-u je precenjena za 101,407 €, pošto su sledeće isplate evidentirane kao kapitalna imovina iako pripadaju kategoriji roba i usluga.

Uplate u iznosu od 56.999€ i 17.084€ za renoviranje školskih objekata, plaćanje u iznosu od 13.479€ za renoviranje stambenih zgrada, plaćanje u iznosu od 6.695€ za snabdevanje koncentраторom kiseonika, plaćanje u iznosu od 5.990€ za snabdevanje školskog inventara i uplate u vrednosti od 1.160 € za održavanje i servis vozila.

Precenjenost kapitalne imovine se desila nakon što je službenik za imovinu pogrešno registrovao kapitalnu imovinu u ISUFK, imovina koja ne ispunjava kriterijume da bude kapitalna imovina.

Uticaj Netačni unosi su uticali na precenjivanje imovine što se takođe odrazilo na prikazivanje netačnih informacija u finansijskim izveštajima.

Preporuka A2 Predsednik je dužan da obezbedi pravilno sprovođenje internih kontrola u vezi sa pravilnom registracijom nefinansijske kapitalne imovine u skladu sa kriterijumima uredbe o upravljanju nefinansijskom imovinom.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se).

Pitanje C1 - Potcenjivanje potencijalnih obaveza

Nalaz Član 6 Uredbe MF.br. 01/2017 o godišnjem finansijskom izveštavanju budžetskih organizacija predviđa da: „Budžetske organizacije vode tačne, potpune, ažurne računovodstvene evidencije i u skladu sa važećim zakonom, za sve finansijske informacije i druge nefinansijske informacije”.

Potencijalne obaveze prikazane u članu 18. Godišnjeg finansijskog izveštaja (GFI) iskazane su u iznosu od 100.511 €, dok su prema registru koji vodi zakonski zastupnik Opštine iznosile 515.057 €. Ova situacija ukazuje da su potencijalne obaveze potcunjene 414,546€.

Prikaz potencijalnih obaveza u netačnim vrednostima je rezultat netačnog razumevanja zahteva pravila od strane pravnog zastupnika Opštine, koji je prilikom izrade GFI dostavio samo registar potencijalnih obaveza kod podnosilaca zahteva za koje se nalaze očekuje da će sudski sporovi biti rešeni tokom 2021. godine.

Uticaj Predstavljanje potencijalnih obaveza u netačnim vrednostima utiče na to da zainteresovane strane ili korisnici GFI-a nisu pravilno i tačno informisani o vrednosti potencijalnih obaveza.

Preporuka C1 Predsednik treba da bude obavezan da pruži pravnu pomoć opštini kako bi se GFI-u obezbedilo kompletno finansiranje evidentiranjem potencijalnih obaveza.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Ne Slažu se).
Opširnije vidi Dodatak I.

2.2 Pitanja koja utiču na zaključak o usklađenosti

Pitanje A3 - Prekoračenje javnog okvirnog ugovora

Nalaz Odeljak 56.15 Pravila i operativnih smernica za javne nabavke predviđa: da ugovorni autoritet odredi koja je najniža ponuda, u kom slučaju se ne primenjuje prag ili plafon plus/minus trideset procenata (30%), kao što je održavanje automobila, održavanje generatora i sl. U ovim slučajevima na javnom otvaranju ponuda očitava se ukupna bodovana (merena) cena koja služi samo za ocenjivanje ponuda dok se ugovor zaključuje sa jediničnim cenama".

U oba javna okvirna ugovora u vezi sa jediničnom cenom identifikovali smo da ukupne isplate za projekte premašuju ugovorenu vrednost. Prekoračenja su uočena u ugovoru „Letnje i zimsko održavanje lokalnih puteva“ zaključenom 15.11.2019.godine u iznosu od 450.000€, prekoračenje je u iznosu od 134.930€, au ugovoru „Uređivanje i održavanje vertikalnih i horizontalnih signalizacija“ u iznosu od 21.11.2019.godine u iznosu od 70.000€, višak je u iznosu od 18,265€.

Ugovori su prekoračeni jer je kancelarija za nabavke u vreme sastavljanja ugovora pogrešno predvidela u ugovoru primenu praga ili plafona plus/minus trideset procenata (30%).

Uticaoj Prekoračenje ugovorene vrednosti nije u skladu sa postavljenim kriterijumima za ugovore sa jediničnim cenama i rezultira isplataima iznad planiranog budžeta za te projekte i može uticati na realizaciju drugih planiranih projekata.

Preporuka A3 Predsednik mora da obezbedi da će kancelarija za nabavke prilikom izrade ugovora poštovati zakonske kriterijume, tako da se ni u kom slučaju ne prelazi vrednost ugovora.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se).

Pitanje A4 - Nedostatak projekta izvršenja

Nalaz Pravila i Operativne smernice za javnu nabavku, odnosno tačka 20.13 između ostalog predviđa da je „Ugovarač odgovoran za izradu projekta izvršenja i koji mora imati mandat da bude priložen (takođe u elektronskoj opremi) tehničkim specifikacijama, koje su deo dosijea tendera. Nijednom ugovornom organu nije dozvoljeno da izda tendersku dokumentaciju bez priloženog detaljnog opisa projekta.”.

U četiri (4) slučaja primetili smo da je opština izdala tendersku dokumentaciju bez izrade projekta za izvršenje. Predmeti su bili u ugovorima: Izgradnja biciklističke staze i trotoara u selu Štraže u iznosu od 86.167 €, Uređenje trotoara Bob-Doganaj u iznosu od 134.334 €, Regulisanje javne rasvete u iznosu od 73.555 € , i Rehabilitacija ulica Qamil Ilazi i Sali Bajra, u vrednosti 259,937€.

Ovo se desilo zbog nemara opštine da izradi projekat izvršenja u skladu sa zakonskim zahtevima.

Uticaoj

Nedostatak realizacije projekta može da izazove poteškoće u realizaciji projekata u fazi izvođenja, i povećava rizik da se tokom procesa izvođenja projekta pojave različite prepreke u pogledu profesionalizma, kao i kašnjenja u radu ili čak povećanje troškova projekata.

Preporuka A4

Predsednik treba da obezbedi kontrole i prati sprovođenje zakonskih uslova, kako bi prilikom pokretanja procedura nabavke za ugovaranje radova unapred obezbedio izradu projekata u skladu sa potrebama i zahtevima.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Ne Slažu se).
Opširnije vidi Dodatak I.

Pitanje C2 - Nepotpuna verifikacija opštinske imovine

Nalaz

Član 15. Zakona br. 06/L-005 o porezu na nepokretnu imovinu propisuje da opština mora svake godine da sprovodi inspekcijske (verifikacione) radnje za najmanje 20% svih imovina.

Opština Kačanik je fakturisala 9105 faktura za porez na imovinu iz Protax sistema za objekte. Opština je 2021. godine uspela da pregleda (verifikuje) 550 objekata ili oko 6% objekata.

Niska provera imovine nastala je zbog nedovoljnog broja opštinskih službenika u odeljenju za porez na imovinu.

Uticaoj

Niska inspekcija imovine može rezultirati nepotpunim informacijama o trenutnoj oporezivoj imovini, kao i uticati na netačne procene prihoda od poreza na imovinu.

Preporuka C2

Predsednik treba da obezbedi postizanje 20% verifikacije nepokretne imovine tako da se eventualne promene imovine integrišu u bazu podataka kako bi odražavale tačnu poresku obavezu.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se).

2.3 Ostala pitanja finansijskog upravljanja i usklađenosti

2.3.1 Kapitalna i nekapitalna imovina

Vrednost prikazana u GFI kapitalne imovine je bila 77,308,618€, ne kapitalne imovine je bila 732,592€ i zaliha 783€.

Pitanje B1 - Slabosti u upravljanju ne-kapitalnom imovinom

Nalaz Uredba MF-br. 02/2013 o upravljanju nefinansijskom imovinom u budžetskim organizacijama, član 6 stav 3 propisuje da „Kapitalna imovina mora biti registrovana u ISUFK, dok ne kapitalna imovina i zalihe moraju biti registrovani u sistemu „e-imovina“ i član 22 stav 3 predviđa da će „Sva nekapitalna i nekapitalna finansijska sredstva podleći stopama amortizacije“.

Opština je u sistemu e-imovina imala registrovana ne-kapitalna sredstva, ali sistem nije obračunavao amortizaciju. Pored toga, identifikovali smo da četiri (4) isplate, u iznosu od 21,290 €, nisu registrovane u sistemu e-imovina.

Identifikovane slabosti su nastale zbog toga što sistem nije obračunao amortizaciju imovine, kao i zbog nemara službenika za imovinu da registruje svu opštinsku imovinu u sistemu.

Uticaj Neproračun amortizacije ne kapitalnih sredstava i njihova nepotpuna registracija utiče na to da se ne kapitalna imovina ne izveštava u skladu sa zakonskim zahtevima.

Preporuka B1 Predsednik mora osigurati da se preuzmu potrebne radnje za registraciju i prijavu ne-kapitalne imovine u skladu sa kriterijumima uredbe za upravljanje nefinansijskom imovinom.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Ne Slažu se).
Opširnije vidi Dodatak I..

3 Rezime informacija o planiranju i izvršenju budžeta

Razmatrali smo izvore budžetskih sredstava, utrošak sredstava i prikupljene prihode iz ekonomskih kategorija. Ovo je istaknuto u sledećim tabelama:

Tabela 1. Troškovi prema izvorima budžetskih fondova (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet ⁵	2021 Troškovi	2020 Troškovi	2019 Troškovi
Izvori fondova	8,782,599	9,086,394	8,653,621	9,025,466	8,111,517
Grant Vlade – Budžet	8,135,944	7,886,207	7,839,535	8,499,061	7,346,664
Finansiranje putem zaduživanja	0	23,449	22,929	66,825	38,481
Prenete iz prethodne godine	0	506,353	365,273	145,987	258,549
Sopstveni prihodi	646,655	646,655	404,714	302,734	461,818
Unutrašnje donacije	0	23,730	21,169	10,859	6,005

Završni budžet u odnosu na početni budžet povećan je za 303,795 €. Ovo povećanje je rezultat revizije Zakona o budžetu, odluka Vlade, prenosa sopstvenih prihoda iz prethodne godine, finansiranja iz zaduživanja i donacija.

U 2021. godini opština je potrošila oko 95% završnog budžeta. Ovo predstavlja dobar učinak budžeta.

Tabela 2. Potrošnja fondova prema ekonomskim kategorijama (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2021 Troškovi	2020 Troškovi	2019 Troškovi
Trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama	8,782,599	9,086,394	8,653,621	9,025,466	8,111,517
Plate i Dnevnice	5,289,706	5,058,048	5,058,048	5,232,500	4,959,252
Roba i Usluge	800,000	846,215	826,344	1,725,418	824,638
Komunalije	212,769	204,964	188,597	183,233	140,476
Subvencije i Transferi	250,000	304,189	300,804	230,235	215,418
Kapitalne Investicije	1,980,125	2,672,979	2,279,828	1,654,079	1,971,734
Rezerve	250,000	0	0	0	0

Objašnjenja za promene u budžetskim kategorijama su data u nastavku:

Završni budžet za plate i dnevnice smanjen je za 231,658 € u odnosu na početni budžet. Prema odgovoru opštinskih zvaničnika, Opština nije uspela da zaposli kadrove dozvoljene zakonom o raspodeli budžeta jer Informacioni sistem upravljanja ljudskim resursima kojim rukovodi ministar unutrašnjih poslova nije bio funkcionalan u svim modulima na „razvijene procedure zapošljavanja, kojom prilikom Vlada odlukom br.11/52 od 29.12.2021 primila je sredstva od Opštine u iznosu od 249,787 €. Pored smanjenja, došlo je i do povećanja budžeta iz fonda za zaduživanje u iznosu od 18.129 €, sredstava koja su utrošena prema odlukama Vlade za zdravstvene dodatke tokom pandemije.

Završni budžet za robu i usluge povećan je za 46.215 €. Povećanje je ostvareno u iznosu od 20.000€ od prenosa neutrošenih sopstvenih prihoda iz 2020. godine, povećanja iz vladinog granta u iznosu od 22.555€, gde su odlukom Skupštine opštine prebačeni sa kategorije opština i kapitalnih investicija u robe i usluge, povećanje od donacija za 2.400 € kao i od 1.260 € od zaduživanja. Ova sredstva su uglavnom bila planirana da se utroše na održavanje puteva, održavanje javne rasvete, horizontalnu i vertikalnu signalizaciju, održavanje javnih zelenih površina, održavanje obrazovnih objekata, zdravstveno snabdevanje itd.

Završni budžet za opštinske troškove smanjen je za 7,805 € u odnosu na početni budžet. Do smanjenja je došlo odlukom Skupštine opštine da se budžetska sredstva iz vladinog granta prebace u kategoriju roba i usluga za prevenciju COVID-19 i uglavnom za dezinfekciju objekata.

Završni budžet u poređenju sa početnim budžetom za subvencije je povećan za 54,189 €, ove vrednosti: 32,706 € su povećanja od transfera neutrošenih sopstvenih prihoda iz 2020. godine, 21,183 € su povećanja od donacija donatora i 300 € od vladinih grantova. Planirano je da se sredstva utroše uglavnom na subvencionisanje poljoprivrednika.

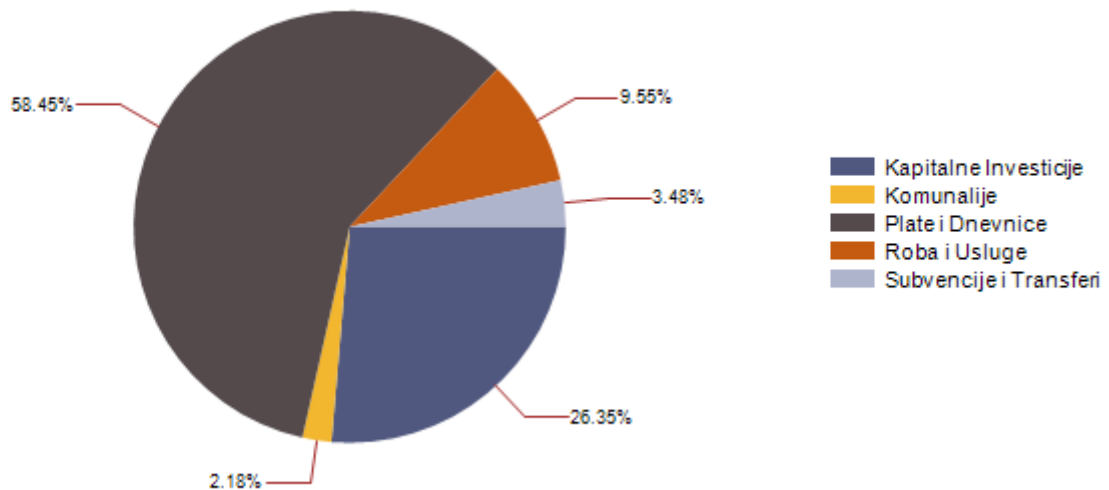
Završni budžet za kapitalne troškove u poređenju sa početnim budžetom povećan je za 692,854 €. Povećanje je rezultat neutrošenih sopstvenih prihoda iz 2020. godine u iznosu od 453.647 €, povećanje od 4.060 €, iz fonda za zaduživanje, povećanje od 147 € iz granta donatora. Pored toga, Skupština opštine je odlukom o prenosu budžetskih sredstava prenela 250.000€ iz opštinskih rezervi u kategoriji kapitalnih investicija za projekat „Izgradnja i uređivanje Stare čaršije” (200.000€) i Izgradnja i funkcionalnost drustvene stambene zgrade.” (50.000 €).

Dalje, odlukom Skupštine opštine od 31.08.2021, 15.000€ je prebačeno iz kategorije kapitalnih investicija u kategoriju roba i usluga.

Dodatni budžet u kategoriji kapitalnih investicija planirano je da se utroši uglavnom na projekte: Izgradnja lokalnih puteva, Izgradnja, rekonstrukcija i održavanje društvenih stanova, Izgradnja javnih površina, Izgradnja zdravstvenih ustanova, javna rasveta.

Kao što je gore pomenuto, opštinska rezerva od 250.000 €, odlukom Skupštine opštine od 29.04.2021. godine prebačena je za rashode u kategoriju kapitalnih investicija.

Sredstva potrošena u 2021. godini za ekonomski oporavak iznosila su 170.813 €, uglavnom su izdvojena za naknade u obrazovanju, zdravstvu i vatrogastvu.

Sopstveni prihodi koje je opština ostvarila u 2021. godini iznosili su 802.799 €. Oni se odnose na prihode od poreza na imovinu, prihode od građevinskih dozvola, administrativne takse, prihode od poslovnih aktivnosti, prihode od zakupnine itd. Takođe, ove godine opština je primila prihode od saobraćajnih kazni, sudskih kazni i Kosovske agencije za šume u ukupnom iznosu od 167,107 €. Ovi prihodi nisu uključeni u donju tabelu jer ih planiraju i realizuju resorna ministarstva.

Tabela 3. Prihodi (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2021 Prijemi	2020 Prijemi	2019 Prijemi
Ukupno prihodi	646,655	646,655	802,799	561,138	577,192
Poreski prihodi	324,705	324,705	374,793	263,487	293,013
Neporeski prihodi	321,950	321,950	428,006	297,651	284,178

4 Napredak u primeni preporuka

Izveštaj revizije o GFI za 2020. godinu rezultirao je sa 6 preporuka. Opština je pripremila Akcioni plan u kojem je naznačeno kako će sprovesti date preporuke. Takođe, u Skupštini opštine razmatran je revizorski izveštaj za 2020. godinu.

Do kraja naše revizije za 2021. godinu sprovedene su 3 (tri) preporuke, jedna (1) još nije sprovedena, i 2 (dve) su delimično sprovedene kako je prikazano na Grafikonu 2, dole.

Za

potpuniji opis preporuka i kako su adresirane, pogledajte Tabelu 4 (ili Tabelu preporuka).

Grafiku 2. Napredak u sprovođenju preporuka iz prethodne godine

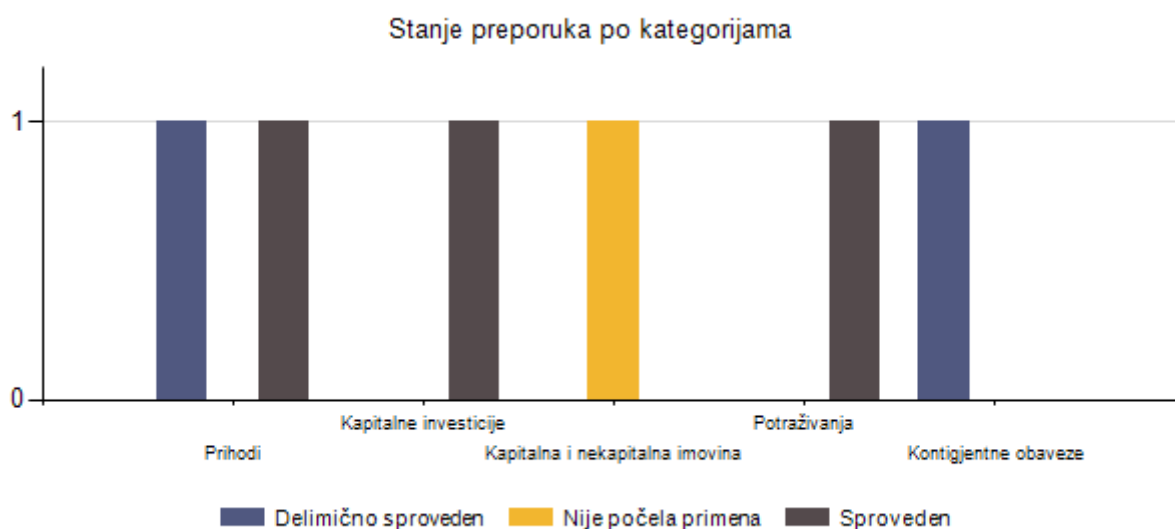

Tabela 4 Rezime preporuka iz prethodne godine i 2021. godine

Br.	Oblast Revizije	Preporuke iz 2020 godine	Preduzete akcije	Status
1.	Prihodi	Predsednik opštine treba da obezbedi postignut da je verifikovano 20% nepokretnosti kako bi se eventualne promene imovine integrisale u bazu podataka kako bi odražavale tačnu poresku obavezu. Poboljšanje naplate prihoda iz ovog izvora direktno će uticati na realizaciju projekata koji imaju za posledicu povećanje kvaliteta usluga za građane opštine. Takođe, Predsednik opštine treba da pojača kontrole kako bi se osiguralo da se procena poreza na imovinu poreskih obveznika izvrši ispravno, a u slučaju mogućih žalbi one da se razmatraju	Opština za 2021. godinu nije uspela da pregleda 20% opštinskih objekata. U pogledu naplate u našim uzorcima nismo naišli na nedostatke.	Delimično Sprovedena

		u zakonskim rokovima.		
2.	Prihodi	Predsednik opštine treba da obezbedi preko menadžera finansija da Direkcije za prikupljanje prihoda, blisko saraduju sa službenikom za prihode kako bi se eliminisale ove greške i evidentirali prihodi u ISFUK u skladu sa odgovarajućim kodom prihoda u skladu sa kontnim planom.	Nismo naišli na bilo kakve nepravilnosti ove prirode.	Sprovedena
3.	Kapitalne investicije	Predsednik opštine treba da obezbedi poštovanje pravila nabavke u vezi sa upravljanjem ugovorima. Rukovodilac ugovora takođe mora delovati na osnovu nadležnosti kako bi se pridržavao pravila i ne prekoračio nadležnosti i kad god postoji potreba za izmenama ugovora podnese zahtev za odobrenje promena koji opravdavaju zahtev za izmenu i pribavi odgovarajuća odobrenja.	Tokom revizije nismo uočili takve nedostatke.	Sprovedena
4.	Kapitalna i nekapitalna imovina	Predsednik opštine treba da obezbedi preduzimanje potrebnih mera kako bi sistem e-imovine mogao da funkcioniše. Takođe treba da se evidentiraju dokazi koji pokazuju da su registri imovine potpuni i tačni, osiguravajući da predstavljena vrednost imovine ispod 1,000 € u GFI otkrije stvarnu vrednost imovine koja raspolaze Opština.	Čak i za 2021. naišli smo na probleme iste prirode kada imovina nije bila uknjižena i amortizacija nije bila obračunata po sistemu.	Nije počela primena
5.	Potraživanja	Predsednik opštine u saradnji sa dotičnim finansijskim službenikom treba da obezbedi od relevantnih direkcija tačne evidencije potraživanja koje redovno izveštavaju o njihovoj situaciji. Ova potraživanja moraju se s posebnom pažnjom pratiti tokom godina. Pitanje isplate starih dugova bivših društvenih preduzeća mora pronaći odgovarajući oblik njihove realizacije / naplate na osnovu dogovora postignutih sa poreskim obveznicima.	Nismo naišli na nedostatke u prikazivanju računa potraživanja u GFI-u.	Sprovedena
6.	Kontingentne obaveze	Predsednik opštine treba da obezbedi da su preduzeti svih potrebna radnji kako bi informacije obelodanjene u GFI u vezi sa indirektnim приходima i potencijalnim obavezama bile potpune i dosledne tokom godina	Preporuka data za prošlogodišnje GFI u vezi sa fer prezentacijom indirektnih prihoda i	Delimično Sprovedena

			potencijalnih obaveza je delimično sprovedena jer je deo preporuke koji se odnosi na indirektno prihode sproveden, dok je ostatak preporuke koji se odnosi na potencijalne obaveze ostao nerealizovan.	
--	--	--	--	--

Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti prevladava verzija na albanskom jeziku.

Vlora Spanca, Generalna Revizorka

Zukë Zuka, Pomoćnik Generalnog Revizora

Lavdim Maxhuni, Direktor revizije

Florim Beqiri, Vođa tima

Faik Thaqi, Član tima

Arben Hundozi, Član tima

Dodatak I: Pismo potvrde / Tabela za komentare BO-a u vezi sa revizorskim izveštajem

Pitanje	Komentar Opština	Gledište NKR -a
<p>Opština je pogrešno klasificirala troškove po ekonomskim kategorijama u iznosu od 104,879 €. Od ove vrednosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - iz kategorije kapitalne investicije uplaćeno je 87.562 €, za tehničko održavanje opštinskih zgrada i popravku školskih objekata, koji se prema Uputstvu smatraju robom i uslugama; - iz kategorije roba i usluga u iznosu od 15.637€, plaćenih od strane Trezora po rešenju o izvršenju za eksproprijaciju zemljišta, ovi troškovi spadaju u kategoriju kapitalnih investicija; i - iz kategorije roba i usluga isplaćeno je 1.680 €, za plate nastavnika angažovanih tokom pandemije Covid-19. 	<p>Iznos pogrešne klasifikacije od 15.637 evra se desio kroz izvršiteljske odluke i izvršenje u ovim slučajevima obavlja MFRT Trezor Kosova. Ostala sredstva klasifikovana kao pogrešna klasifikacija rashoda nastala su utroškom sredstava u kodovima kapitalnih projekata kakve već godinama postoje u spisku kapitalnih projekata, odnosno projekat sa šifrom 86363 „Obnova objekata i školske infrastrukture“ i sl. Gde po prvi put Revizor NKR opisuje kao robe i usluge prirodu realizacije ovog projekta, od strane ostalih timova revizora je uvek smatrano u redu, stoga smo ga zadržali kao kod na listi kapitalnih projekata. Razumemo da tokom budžetskog procesa moramo poštovati AU MF-Br. 04/2019 o definisanju kapitalnih projekata i klasifikaciji troškova kapitalnih projekata, ali na osnovu stope godišnjeg budžeta od 9.086.394 evra smatramo da je iznos rashoda klasifikovanih kao pogrešna klasifikacija</p>	<p>Opština je samo obrazložila nalaz dat u izveštaju bez pružanja bilo kakvih dokaza. Definisane kapitalnih projekata i klasifikaciju troškova kapitalnih projekata veoma jasno definiše administrativno uputstvo „troškovi rada, popravke i održavanja smatraju se tekućim troškovima“, stoga pri budžetiranju i trošenju kapitalnih projekata, opština treba da uzme u obzir zahteve ovog uputstva. Nalaz ostaje nepromenjen.</p>

	izražen u procentima prilično nizak.	
Potencijalne obaveze prikazane u članu 18. Godišnjeg finansijskog izveštaja (GFI) iskazane su u iznosu od 100.511 €, dok su prema registru koji vodi zakonski zastupnik Opštine iznosile 515.057 €. Ova situacija ukazuje da su potencijalne obaveze potcjenjene 414,546€.	Opština Kačanik ima mnogo sudskih sporova različite prirode, gde mnogi tužioci nemaju osnova, već su samo optužbe. Dana 28.01.2022. godine poslali smo Direkciji za finansije na predstavljanje u Godišnjim izveštajima spisak potencijalnih obaveza za koje smo mislili da bi mogli da se završe u toku godine, ali nijedna nije završena, jer se sporni postupci znaju tek kada počnu i mogu da traju. godinama. U tom pismu smo naglasili da ima mnogo drugih predmeta, ne samo ovih. Zatim smo tokom procesa revizije od strane NKR u našoj opštini, dana 29.04.2022.godine na zahtev revizora dostavili opširniji spisak koji uključuje tužbe različitih godina, takođe smo podneli pet tužbi u štampanom obliku. Kao što se vidi u ovih poslednjih 5 postupaka, tužioci nemaju pravni osnov, već su to samo optužbe tužioca. Na osnovu navedene argumentacije, Predsednik opštine traži da se ovaj nalaz revizora preispita, koja je uticala i na kvalifikovano mišljenje o finansijskim izveštajima za 2021. godinu naše opštine.	U izveštaju revizije za Godišnje finansijske izveštaje za 2020. godinu, identifikovani su problemi iste prirode u slučaju predstavljanja potencijalnih obaveza neprikazivanjem obaveza iz prethodne godine, u kom slučaju je NKR preporučila da su potencijalne obaveze potpune i dosledne godinama. . Opština nije ozbiljno tretirala preporuku datu u 2020. godini, i kao rezultat toga je dovela do potcunjivanja potencijalnih obaveza od 414,546 €, u GFI 2021. godine. U GFI opština treba da izvrši potpunu prezentaciju potencijalnih obaveza, a ne sama potraživanja za koja se očekuje da će biti završena u toku godine. Nalaz ostaje nepromenjen.

<p>U četiri (4) slučaja primetili smo da je opština izdala tendersku dokumentaciju bez izrade projekta za izvršenje. Predmeti su bili u ugovorima: Izgradnja biciklističke staze i trotoara u selu Štraže u iznosu od 86.167 €, Uređenje trotoara Bob-Doganaj u iznosu od 134.334 €, Regulisanje javne rasvete u iznosu od 73.555 € , i Rehabilitacija ulica Qamil Ilazi i Sali Bajra, u vrednosti 259,937€.</p>	<p>Budžetska sredstva opštine Kačanik ograničavaju mogućnost izrade detaljnih projekata od strane projektantskih kompanija za svaki projekat kodiran u odobroj godišnjoj listi za kapitalne investicije. Kao rezultat toga, opština Kačanik je u obavezi da za određene projekte, kao što su trotoari koji se protežu duž postojećih putnih pravaca, proširenje mreže javne rasvete u postojećim električnim stubovima ili rehabilitacija postojećih puteva, angažuje stručno osoblje opštinskih direkcija (inženjeri relevantne oblasti) u pripremi tenderske dokumentacije za određene projekte.</p>	<p>Opština je u ovom slučaju dala samo obrazloženje bez pružanja ikakvih dokaza, stoga opština treba da poštuje zakonske zahteve tako što će izraditi projekat izvršenja koji mora biti priložen Tehničkim specifikacijama.</p> <p>Nalaz ostaje nepromenjen.</p>
<p>Opština je u sistemu e-inovina imala registrovana ne-kapitalna sredstva, ali sistem nije obračunavao amortizaciju. Pored toga, identifikovali smo da četiri (4) isplate, u iznosu od 21,290 €, nisu registrovane u sistemu e-inovina.</p>	<p>Priznajemo da neke isplate nismo uspjeli da registrujemo, ali ne možemo da se složimo sa ostalim gde se kaže da amortizacija nije obračunata. Sistemom E-inovina u potpunosti upravlja Ministarstvo i mi se uopšte ne možemo mešati u opcije obračuna amortizacije. Ovaj sistem ne funkcioniše kako treba, posebno u poslednje dve godine.</p>	<p>U ovom slučaju, u okviru nalaza, takođe smo identifikovali da sistem e-inovina nije obračunao amortizaciju.</p> <p>Nalaz ostaje nepromenjen.</p>

Komuna e Kaçanikut
Opština Kaçanik
Municipal Kaçanik

REPUBLIKA E KOSOVES
REPUBLIKA KOSOVA
KOMUNA E KAÇANIKUT
OPŠTINA KAÇANIK

1	Data	02.06.22	Vendi	KAÇANIK
2	Org.	Numri	Shtojce	
		01	104/02-14990	-1.

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me gjetjet e Auditorit të Përgjithshëm për vitin 2021 dhe për zbatimin e rekomandimeve

Për: Zyrën e Kombëtare të Auditimit

Të nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për auditimin e Pasqyrave Financiare të Komunës së Kaçanikut, për vitin 2021 (në tekstin e mëtejshëm "Raporti");
- NUK pajtohem me disa nga gjetjet dhe rekomandimet dhe kam derguar komentet për përmbajtjen e Raportit; si dhe
- brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t'ju dorëzoj një plan të veprimit për zbatimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për zbatimin e tyre.

Z. Besim Ilazi-Kryetar komune

Data: 02.Qershor 2022, Kaçanik,

Dodatak II: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR i drugih delova Godišnjeg Izveštaja

Izveštaj revizora o finansijskim izveštajima⁵ treba da sadrži jasnu izjavu mišljenja koja se odnosi na finansijske izveštaje, na osnovu zaključaka izvedenih iz dokaza dobijenih tokom revizije. Kada se revizija vrši i radi procene usaglašenosti sa drugim zakonima i propisima, revizori imaju dodatnu odgovornost da izveštavaju o usklađenosti sa vlastima⁶, što rezultira zaključkom o usklađenosti.

U cilju utvrđenja da li je mišljenje o finansijskim izveštajima modifikovano ili nije modifikovano, revizor treba da obezbedi da rezultati revizije uključuju otkriveni ne materijalni ili otvorene druge nepravilne izjave proširene ili jedan (ili više) moguće pretpostavljenom u slučaju ograničenja delokruga.

Pogrešno prikazivanje je razlika između prijavljenog iznosa, klasifikacije, prezentacije ili obelodanjivanja artikla finansijskog izveštaja i količine, klasifikacije, prezentacije ili obelodanjivanja koja zahteva da artikal bude u skladu sa primenljivim okvirom finansijskog izveštavanja. Pogrešna prikazivanja mogu nastati iz greške ili prevare.

(odlomak od MSVIR 200)

Forma mišljenja

Ne-modifikovano mišljenje

Formuliše se kada nisu pronađene pogrešne izjave ili neusklađenosti ili su pronađene pogrešne izjave ili neusklađenosti, jedna ili objedinjena, što nije jednaka sa ili ne premašuje nivo materijalnosti finansijskih izveštaja u celini ili pogrešnih prikazivanja i/ili odstupanja otkrivena u određenoj klasi transakcija nije jednaka ili premašuje nivo najnižeg materijalnosti utvrđen za tu klasu transakcija. Takođe se formuliše ako nema ograničenja obima ili kada ograničenje obima ne može dovesti do izbegavanja značajnih pogrešnih prikazivanja i / ili ne usklađivanja.

Ograničenje obima nastaje kada revizor nije u mogućnosti da prikupi dovoljno revizijskih dokaza da bi zaključio da finansijski izveštaji u celini su slobodni od materijalnog pogrešnog prikazivanja.

Revizor treba da izrazi jedno **ne-modifikovano mišljenje** revizije ukoliko se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom..

Modifikovanje mišljenja u revizorskom izveštaju

Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorskom izveštaju ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja i/ili ne usklađenost, revizor treba da modifikuje mišljenje u izveštaju revizije. Modifikovana mišljenja mogu biti:

- Modifikovane (kvalifikovane)
- Protivne, ili
- Odbijene

Kvalifikovano mišljenje

Formuliše se kada se otkriju pogrešna prikazivanja i / ili odstupanja, pojedinačni ili agregat koji je jednak ili premašuje nivo značajnosti finansijskih izveštaja u celini ili kada su pogrešna prikazivanja i / ili neslaganja otkrivena unutar date klase transakcija jednaka ili prevaziđe nivo niže značajnosti utvrđenog za tu klasu transakcija. Takođe je formulisan ako ne postoji ograničenje obima koje ne može dovesti do izbegavanja značajnih pogrešnih prikazivanja.

Protivno mišljenje

Formuliše se kada se otkriju pogrešna prikazivanja i / ili neusklađenosti, pojedinačna ili agregat, što premašuje nivo značajnosti finansijskih izveštaja u celini ili kada se pogrešno prikazivanje i / ili neusaglašenosti otkrivena u okviru određene klase transakcija daleko premašuju nivo nižeg materijalnosti utvrđen za tu klasu transakcija.

“Rasprostranjena” je termin koji se koristi u kontekstu grešaka i / ili neusklađenosti da bi se opisali efekti grešaka i / ili neusklađenosti na finansijske izveštaje ili potencijalni efekti grešaka i / ili neusklađenosti na finansijskim izveštajima, ako postoje takvi, koji nisu otkriveni zbog nemogućnosti pribavljanja dovoljno adekvatnih revizorskih dokaza. Rasprostranjeni efekti u finansijskim izveštajima su oni koji su, po revizorovoj proceni:

- a) Ne ograniče se samo na elemente, račune ili određene stavke finansijskih izveštaja
- b) Ako se tako ograniče, predstavljati ili može predstavljati značajan deo finansijskih izveštaja; ili
- c) U vezi sa obelodanjivanjima, su od suštinskog značaja za razumevanje finansijskih izveštaja.

Odricanje od mišljenja

Formuliše se kada ograničenje obima, tj. nemogućnosti da obezbede dovoljne odgovarajuće revizorske dokaze, je materijalne ili raširene prirode.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorskom izveštaju

Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će u revizorskom izveštaju uključiti jedan paragraf o Isticanju Pitanja. Isticanje Pitanja se treba odražavati samo na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

Paragraf o isticanju pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da koristi naslov "Isticanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se ističe i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na istaknuto pitanje.

Ukoliko revizor smatra neophodnim da komunicira određeno pitanje, osim onih koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku u cilju shvatanja revizije, odgovornosti revizora ili revizorski izveštaj, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi paragraf sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj paragraf treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

Završne beleške

- ¹ Usklađenost sa vlastima – usklađenost sa svim relevantnim zakonima, propisima, uredbama, standardima i dobrim praksama u javnom sektoru.
- ² Ostali zahtevi su uslov člana 8. Uredbe 01/2017 o godišnjem finansijskom izveštavanju.
- ³ Kolektivno se odnosi na usklađenost sa vlastima.
- ⁵ Završni Budžet – odobreni budžet od strane Skupštine koji je kasnije prilagođen od strane Ministarstva Finansija
- ⁶ Finansijski izveštaji javnog sektora takođe uključuju izveštaj(e) o izvršenju budžeta
- ⁷ Usklađenost sa vlastima: usklađenost sa zakonima, propisima, standardima ili dobrim praksama.